

OBECNÉ ZVESTI

Noviny obyvateľov, návštevníkov a priateľov Strelník

Číslo: prvé

Ročník: III.   **Jar 2005**

O kliatbe z čias Svätopluka

Vlečie sa s naším národom už niekoľko storočí. A veru, keď sa okolo seba pozornejšie rozhliadame zistíme, že historická kliatba našej národnej roztriateštenosti je stále prítomná. Akosi sme sa stále nenaučili byť jednotní. Nedokázeme si pomáhať, vzájomne si podkopávame nohy. Závidíme jeden druhému. A tu zrazu: v jednej malej dedinke uprostred Slovenska, akoby táto kliatba nemala dosah. Ved si len povážte: spoločnými silami sme pred dvoma desaťročiami dokázali postaviť novú školu a škôlku. A teraz, na prahu tretieho tisícročia, keď hrozil jej zánik, dokázeme nájsť spoločnú reč. Vtedy, keď ide o budúcnosť budovy i o budúcnosť našich detí a spokojné starobu rodákov – seniorov. Zdá sa vám to normálne? Je to ešte stále v poriadku? Ved sa len obzrime okolo seba, za hranice nášho chotára: podrazy a intrígy na každom kroku - v ďalekej Bratislave i v bezprostrednej blízkosti našej obce. Akoby sme boli jedným z posledných ostrovčekov ľudskej spolupatričnosti a tolerancie. Čo myslíte: dокedy nám to takto pekne vydrží?

Miroslav Debnár

PRÍBEH STROMU

prihovor starostky obce E. Čiefovej pri otvorení Zariadenia opatrovateľskej služby v Strelníkoch

2. februára 2005

Vážení hostia, milí spoluobčania, nachádzame sa v časti budovy tunajšej Materskej školy. Keďže jej priestory neboli efektívne využité pre nedostatok detí, obec sa rozhodla zrekonštruovať ich. Hlavným cieľom bolo zabezpečiť občanom, ktorí sa nemôžu o seba starat – pokojné prežitie jesene života. To všetko v prostredí, v ktorom vyrastali.

S rekonštrukciou budovy školy sa začalo v júni 2004 a kolaudácia sa uskutočnila 30.11.2004. Rekonštrukčné práce si vyžiadali takmer 2 milióny 700 tisíc korún. Najväčšia časť tvorili finančie z obecného rozpočtu. Prispel aj Banskobystrický samosprávny kraj sumou 300 tisíc, Ministerstvo financií 200 tisíc korunami a z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny sme dostali 90 tisíc korún. Toľko reč čísel.

V poslednom čase zo všetkých strán počúvam, že spomedzi ľudí sa vytráca solidarita. Že zabúdame na tých, ktorí sú odkázaní na pomoc silnejších. Že si nevážime dávnych predkov, ich starodávne tradície. Čo je však najhoršie, nevieme zabezpečiť ani našim dnešným seniorom dôstojnú jeseň života.

Napriek všetkému - nesúhlasím. Neostáva mi len viera v lepšieho človeka. Poznám dôkaz. Stojí priamo pred nami.

Ak sa obec v dnešných ľažkých časoch pre samosprávy rozhodne investovať peniaze zo svojich preskromných zdrojov, a ak sú to státisíce, ba milióny – je to hrdinský počin. Nest'ažovali sme sa, nechceli sme veľa. Vedeli sme však, že naša odvaha sa čoskoro vyplatí. A tak sa deje práve teraz.

Dnešné slávostné otvorenie Zariadenia opatrovateľskej služby v Strelníkoch je z celoslovenského hľadiska len skromným počinom. No z regionálneho hľadiska možno v súčasnosti hovoriť o obrovskom úspechu.

Úspechom je totiž to, že aj v čase, kedy sa v rukách obracia každá koruna niekoľkokrát, našla obec odvahu, ale aj pochopenie u partnerov, ktorí pomohli k dobrému skutku. Aj im patrí naša vďaka.

Otvárame brány zariadenia, ktorému sme dali príznačný názov. Meno STROM sme nevybrali náhodou. Chceli sme ním len dokumentovať svoju úctu k našim predkom. Tým, ktorí nie sú medzi nami, no dnes majú oprávnený dôvod, byť na nás hrdí.

pokračovanie na str. 2

NAPÍSALI O NÁS...

Strelnickí seniori sa konečne vracajú domov

Najstaršia generácia obyvateľov obce Strelníky, podhorskej obce pri Banskej Bystrici, ale aj škôlkari a žiačikovia z veľkého komplexu základnej školy sa oddnes stretávajú v jednom areáli. Rozhodli o tom poslanci obecného zastupiteľstva, ktorí vlni odhalovali rekonštrukciu časti budovy na zariadenie opatrovateľskej služby. Zároveň bude slúžiť aj školskej jedálni. Strelničania tvrdia, že dušou projektu je starostka Emília Čiefová. Rekonštrukcia stála 2,7 milióna korún.

"Ďalším dôvodom bola aj skutočnosť, že naši občania-penzisti, odkázaní na starostlivosť, boli roztrúsení po domovoch dôchodcov v Banskej Bystrici, Hronci, Sebedine, Bečove a na ďalších miestach a komplikované cestovanie stážovalo príbuzným návštevy," hovorí poslanec obecného zastupiteľstva Miroslav Debnár. "Otvorenie zariadenia opatrovateľskej služby prinieslo obci aj nové pracovné miesta a záujem je väčší ako počet miest. Hlásia sa aj dôchodcovia z okolitých obcí, pretože okrem moderných priestorov a vybavenia poskytuje 24-hodinovú starostlivosť," dodal Debnár.

(Národná obroda, 7.2.2005)

O otvorení Zariadenia opatrovateľskej služby v našej obci informovali aj ďalšie médiá: Rádiožurnál Slovenského rozhlasu, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Twist, Slovenská televízia a týždenník Smer.

PRÍBEH STROMU pokračovanie z titul. strany

Ale je to aj o úcte k súčasníkom. K tým, ktorí chcú stráviť starobu vo svojom rodisku.

Bude to strom s hlbokými a mocnými koreňmi, tak ako jeho obyvatelia. Bude to strom s mohutnou a košatou korunou – s takou, akou sú životné osudy jeho obyvateľov.

A nakoniec – bude to strom, v ktorého náručí sa budú cítiť dobre a bezpečne tak jeho obyvatelia, ako aj nová generácia, ktorá bude vyrastať pred pohľadmi starčekov a stareniek.

Tento odvážny príbeh, ktorý mal v počiatku len neistý koniec, sa dostal do prvej etapy. Slávnostne ho dávame do užívania tým, pre ktorých sme vynaložili veľké úsilie.

Som presvedčená, že krátke čas potvrdí správnosť nášho rozhodnutia. Pretože súcit so staršími, chorými a sociálne odkázanými občanmi v nás ešte stále prežíva.

Zakladatelia Európskeho spoločenstva si niekedy v 50-tych rokoch minulého storočia zvolili za jeden zo základných pilierov únie – solidaritu. My, dnes, v malej obci v srdci Slovenska, ich ideály napĺňame.

E. Čiefová

Časť školy prerobili na zariadenie opatrovateľskej služby

BANSKÁ BYSTRICA 4. februára (SITA) - V Strelníkoch v okrese Banská Bystrica dnes v doteraz nevyužitých priestoroch školy a škôlky otvorili Zariadenie opatrovateľskej služby. Jeho kapacita je 13 osôb, neskôr ju chcú podľa potreby rozšíriť. Opatrovateľské služby bude poskytovať prednoste prestarnutým Strelničanom, ale aj občanom okolitých obcí. "V osmedesiatom druhom sme postavili tento veľký školský areál v tom čase pre 130 detí. Keďže deti každým rokom ubúda a aj v škôlke zostala namiesto dvoch tried len jedna, prízemie zostało prázdro. Nechceli sme, aby chátralo, preto sme sa rozhodli, že pomôžeme všetkým našim starým ľuďom, ktorí budú chcieť dožiť svoju starobu doma v rodnej dedine," povedala pre agentúru SITA starostka Strelníkov Emília Čiefová. Klienti ZOS majú postarané o ubytovanie, stravovanie a aj o osobný program. "Tak ako boli doma naučení, či už párali perie alebo tkali pokrovce. Chceme im to tu prispôsobiť, aby sa necitili nepotrební," pripomienula starostka. Dodala, že pozitívny vplyv bude na starých ľudí mať aj blízkosť ich vnúčat či pravnúčat v škôlke a škole. Zariadenie tiež pomôže znížiť nezamestnanosť v obci, keď zamestná opatrovateľky, ale aj zabráni zániku školskej kuchyne. "Mali sme nevyužiť školskú jedáleň, pretože bolo málo stravníkov. Teraz tam budú pracovné sily využité, lebo sa tam budú podávať aj raňajky, desiatka, obed a večera," dodala starostka.

(Tlačová agentúra SITA, 4.2.2005, krátené)

V Strelníkoch sprístupnili zariadenie opatrovateľskej služby

Strelníky 4. februára (TASR) - Zariadenie opatrovateľskej služby sprístupnili dnes v obci Strelníky v Banskobystrickom okrese v časti tamojšej Základnej školy a materskej školy. "Obec sa rozhodla zrekonštruovať časť priestorov školy, ktoré sme pre malý počet detí nevyužívali. Našim hlavným zámerom bolo zabezpečiť ľuďom, ktorí sa už nedokážu o seba staráť, pokojné prežitie staroby. Určite k ich psychike prispeje aj to, že i nadálej budú v dôverne známom prostredí, v ktorom žijú. Keďže v našej obci sa nenachádzalo podobné zariadenie, Strelníky sa rozhodli investovať do rekonštrukcie budovy," uviedla starostky obce Emilia Čiefová. Zariadenie s kapacitou 13 miest, ktoré môžu rozšíriť ešte o dve miesta, pomôže k efektívному ekonomickému využitiu relativne novej budovy školy, ktorú postavili v roku 1982. Prestaťahovať do neho môžu i starších občanov zo Strelníka, ktorí boli doteraz ubytovaní v domovoch v Sebedíne, v Slovenskej Ľupči a v ďalších okolitých obciach. Zariadenie je v objekte školy, čím dôjde k istej sociálnej integrácii seniorov s najmladšou generáciou a vytváraniu vzťahu najmladších k starším ľuďom.

(Tlačová agentúra Slovenskej republiky, 4.2.2005, krátené)

Z rokovania obecných poslancov

Najdôležitejším bodom rokovania poslancov Obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 17. marca 2005, bola informácia kontrolórky obce Anny Štubniakovej. Poslancov informovala o komplexnom rozboore hospodárenia obce v minulom roku.

Celkové príjmy obce - z výnosom daní z príjmov od právnických a fyzických osôb, cestnej dane, miestnych daní a poplatkov aj s dotáciami na samosprávne funkcie obce, na školstvo a na rozvoj obce - spolu s výsledkom hospodárenia k 31.12.2003, za rok 2004 - predstavovali viac ako **10 miliónov 105 tisíc korún**.

Z tejto sumy sa čerpalo na správu obce – teda chod obecného úradu, vodu, elektrinu, počítačovú techniku, príspevok pre právnika, na stavebný úrad v Brusne, na školenia, telefón, internet, údržbu obecných zariadení, nákup vybavenia a rôzneho náradia – takmer 734 tisíc korún.

Na mzdy a odmeny zamestnancov obce, poslancov, kontrolórky, kuriča, odmien na dohodu o vykonaní práce, pre opatrovateľky – bezmála 876 tisíc korún.

Zo svojho rozpočtu obec vyčlenila viac ako 20 tisíc korún na činnosť Dobrovoľného hasičského a záchranného zboru, na pluhovanie a údržbu miestnych komunikácií smerovalo 14 tisíc korún, na vývoz a uloženie domového odpadu 168 tisíc korún, na verejnú zeleň viac ako 13 tisíc, na verejné osvetlenie 90 tisíc korún.

Telovýchovná jednota dostala od obce viac ako 37 tisíc korún, na altánok na kúpalisku sme minuli viac ako 26 tisíc korún, na údržbu, opravu a prevádzku kúpaliska vynaložila vlani obec viac ako 30 tisíc korún.

Na rekonštrukciu elekt. rozvodov v Kultúrnom dome a obchodoch na základe revíznej správy sme zaplatili 182 tisíc korún. Vybudovanie nového schodišťa v KD stalo viac ako 140 tisíc korún, nakúpilo sa aj uhlie za 75 tisíc korún. Za elektrický prúd, emisné poplatky, revíznu správu a vodu sme zaplatili skoro 47 tisíc.

Chod obecnej knižnice si vyžiadal viac ako 6 tisíc korún.

Najväčšou investíciou bola rekonštrukcia Materskej školy na Zariadenie opatrovateľskej služby. Spolu s dotáciami z ministerstva financií, ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a Banskoobruckého samosprávneho kraja si vyžiadala 2 milióny 600 tisíc korún.

Činnosť Zboru pre občianske záležitosti (uvítania detí, jubileá) stala 47 tisíc korún. Na miestny rozhlas išlo takmer 10 tisíc korún, prevádzka Domu smútka si vyžiadala viac ako 11 tisíc korún.

Na školstvo v obci smerovali bezmála tri milióny korún.

Výdavky spolu predstavovali viac ako **8 miliónov 600 tisíc korún**. Obci zostalo na účte v banke **1 milión 558 tisíc 593 korún**. A to je aj výsledok minuloročného hospodárenia obce Strelníky.

(md)

V marci - mesiaci knihy - aj o obecnej knižnici

Obecné zastupiteľstvo sa na marcovej schôdzi venovalo aj činnosti Obecnej knižnice. Starostka obce E. Čiefová poslancov oboznámila s Knižničným poriadkom pre obecnú knižnicu v Strelníkoch. Sú v ňom uvedené služby knižnice, prístupnosť knižnice, práva a povinnosti čitateľov, ich registrácia, čitateľský preukaz, výpožičný poriadok, druhy výpožičiek, zásady požičiavania, evidencia výpožičiek, zodpovednosť za vypožičaný dokument, vymáhanie nevrátených výpožičiek, straty, nálezy a záverečné ustanovenia.

Poslanci v diskusii odporučili doplniť knižničný poriadok o dobrovoľný príspevok od čitateľov. Zo spomenutých prostriedkov sa zakúpia nové knihy.

Obecná knižnica v Strelníkoch je otvorená každú stredu od 17,00 do 19,00 hod.

STROM, KTORÝ VYRÁSTOL...

Hovorí sa postav dom, zasad' strom... Táto veta dostala začiatkom februára v našej obci nový, hlbší význam. Pri Materskej a Základnej škole sa otvoril Dom opatrovateľských služieb s charakteristickým názvom, ktorý mnohé napovedá „STROM“.

Myšlienka umiestnenia Domova opatrovateľských služieb do areálu a budovy Materskej a Základnej školy je veľmi jedinečná. Prináša nôvum pri spájaní dvoch myšlienok a otvára nové možnosti v zblížovaní generácií a tým aj k zlepšovaniu ľudských vzťahov.

Príbeh o troch grošoch

Každý asi pozná príbeh o troch grošoch. Ten nám pripomína morálny princíp vzťahu medzi generáciami.

V spomínanom príbehu nositeľ morálneho princípu prepožičiava jeden groš svojmu synovi, ktorý sa má o neho staráť keď sám zostarne a vracia jeden groš otcovi, ktorý mu požičiaval, keď sám bol ešte dieťaťom.

Ide o večné pravidlo kolobehu života a jeho reprodukcie. Tento kolobeh zaručuje kontinuitu a reprodukciu hodnôt materiálnych, ale hlavne duchovných. Zachováva pritom tradíciu a vyzdvihuje úctu k druhému človeku bez ohľadu na vek, pohlavie, rasu, politickú orientáciu a pod.

V obci už jeden symbolický groš bol prepožičaný našim deťom tým, že sa postavil komplex budov Materskej a Základnej školy. Tieto budovy majú slúžiť na vzdelávanie a výchovu našich najmenších pri ich vstupe do sveta poznania.

Teraz sa však naplnil čas, keď požičaný groš vraciame našim starším spoluobčanom. Prebudovaním niektorých nevyužitých priestorov materskej školy vzniklo zariadenie opatrovateľských služieb. Malo by poskytovať balík služieb, ktorý by mal umožniť našim dôchodcom, aby mohli v pokoji prežiť jeseň svojho života. Tu bude o nich dobre postarané a to v prostredí, ktoré im je blízke, ktoré sami

pomáhalo budovať, v prostredí, ktoré je obklopené prírodou.

Jedinečnosť myšlienky

Jedinečnosť realizácie tejto myšlienky ale spočíva v tom, že sa pod jednou strechou stretlo darovanie oboch grošov. Groša darovaného deťom a groša darovaného našim dôchodcom.

Význam tohto kroku možno vidieť v situácii dnešnej spoločnosti, keď sa ľudia čoraz častejšie stážajú (mnohokrát oprávnene), že mladá generácia je veľmi netolerantná k starším. Chýba niekdajší rešpekt ku životnej múdrosti, úcta k vykonanej práci a prevláda generačné nepochopenie. To všetko je umocnené oslabením neformálnej kontroly spoločenstva.

Spojením školy/škôlky s domom opatrovateľských služieb sa tak položil základný kameň snahy o zmenu daného stavu. Blízkym spolužitím oboch vzdelávacích zariadení s centrom opatrovateľských služieb by mala byť snaha obnovenia stratenej úcty k starším a postupnému zblížovaniu medzi generáciami a vzájomnej úcte a rešpektu.

Je tu skrytý výrazný potenciál, ktorý si tu možno teraz ani neuvedomujeme, ale ktorý sa prejaví o niekoľko rokov.

Strom už zakvitol

V našej obci sme zasiali semienko, myšlienku, ktorá vyrástla do neuveriteľného projektu. Strom zakvitol. Dúfajme že prinesie aj ovocie v podobe tolerantnejšej komunity, spoločenstva našej obce v ktorej žijeme. A že bude pýchou našej obce.

Juraj Potančok

CESTA NA DRUHÝ BREH

Počas vysokoškolského štúdia som mal to veľké šťastie, že ma pozvali do, v tom čase, verejnosti neprístupnej galérie veľkého majstra maliara. Podnes mám tento obraz pred očami. Bol to veľký obraz, s krásnym modrým pozadím, na ktorom bola namaľovaná horiacia sviečka, položená na obálke. Okrem obrazu dodnes počujem komentár veľkého majstra, autora obrazu, ktorý vyrovnaným, pokojným, hlbokým hlasom povedal: „Táto horiacia sviečka - to sme my. Nikdy nevieme kedy, mnohokrát, prečo zhasne. Stačí aj slabý vánok. A obálka pod sviečkou - tam je napísané tajomstvo nášho života“.

V prvom rade si musíme uvedomiť, že náš život, so všetkými starostlami a trápeniami je pre nás veľkým darom, za ktorý musíme ďakovať, byť vdăční, musíme mať úctu k životu. Nič v našom živote, v prostredí, v ktorom žijeme, v duchovnom a materiálnom svete naše utrpenia, nič neprebieha náhodne. Všetko dianie, v celom vesmíre, aj naše myšlienky majú hlboký zmysel, ktoré našimi zmyslami nepochopíme.

Podľa môjho názoru, človek sa musí v prvom rade vyrovnáť sám so sebou, s Bohom a s okolím, vlastne s celým vesmírom, v ktorom žije. Netreba sa vracať, preberať minulosť, netreba pozerat' ďaleko do budúcnosti, ak treba žiť naplno, čestne a úprimne v prítomnosti. Ked' je človeku dobre, nikdy sa nezaoberá myšlienkovou prečo žije, čo je zmyslom a cieľom života, nepochopí zmysel utrpenia a otázkou smrti sa nezaoberá, ako by sa ho to nedotýkalo.

Ak človek stratí svojho blízkeho alebo ak jeho blízky odchádza pred očami, kde medicína a veda zlyhávajú, ak má nejaké trápenie, len vtedy začína rozmýšľať, vtedy si nájde cestu k Bohu alebo pomoc a útechu hľadá na nesprávnych miestach.

Ezoteriku, reiki, rôzni liečitelia, šarlatáni...

Zamyslime sa, čo sme urobili preto, aby náš život a život našich blízkych bol krajší, lepší, plnohodnotný.

Prirodzenou súčasťou nášho života je smrť - pre mnohých ľudí ľažko vysloviteľné slovo.

Slovo, o ktorom sa tak často nehovorí a nepíše. Smrť, pred ktorou máme obavy, strach, rešpekt, zodpovednosť. Myslím si, že by sa mala odtabuizovať otázka smrti, ved' smrť má obrovský duchovný rozmer.

Ideálna predstava ľudí o smrti je v prvom rade prítomnosť najbližších, dobre liečená

a tlmená bolest' a uspokojenie duchovných potrieb človeka.

Podľa štatistik, v spánku zomiera jeden človek zo stotisíc ľudí. Niekoľko som mal pocit, že viac pozornosti a citov venujeme mŕtvym ako umierajúcemu. Mnohokrát pohreb a sviatok dušičiek skôr pripomínajú biznis ako vzdanie úcty umierajúcemu alebo mŕtvemu.

Počas mojej lekárskej praxe, som mnohokrát bol pri posteli umierajúceho človeka. Nikdy to nebolo a ani nie je, ani pre mňa ľahké. Všetci pred smrťou sa vyjadrili, že by chceli zomrieť v prítomnosti svojich blízkych. Doma.

Vždy som sa snažil a snažím splniť poslednú vôľu zomierajúceho, rešpektujem príbuzných a poradím im, ako by som ja postupoval, keby som ja bol na ich mieste, ked' sa zomierajúci nedokáže brániť, nedokáže hovoriť a v posledných chvíľach svojho pozemského života ostane úplne opustený alebo je odkázaný na nemocničný personál.

Jednou z najťažších životných situácií je starostlivosť o ľažko chorého a zomierajúceho človeka. Mnohí z vás ste to zažili. Nedopustíme, aby naši najbližší zomierali bezcitne, anonymne!

Dajme umierajúcemu prirodzenú úctu a vďaku, aby jeho smrť v kruhu rodiny, zmierený s Bohom aj s ľuďmi, bola dôstojná a hlavne: snažme sa splniť jeho želania, poslednú vôľu, ktorú mal, ked' bol ešte pri plnom vedomí.

Z psychologicko-filozofického hľadiska ľudské zmýšľanie smrteľne chorého človeka a aj jeho príbuzných prebieha v týchto fázach :

1. fáza: najprv nastane šok zo smrteľného ochorenia, ako pre smrteľne chorého, tak pre príbuzných.

2. fáza: prichádza hnev a hľadanie vinníka.
(pokračovanie na str.6)

(pokračovanie zo str.5) Čažko chorý človek a príbuzní hľadajú, kto je na vne a vo zvrátenej filozofii si vylievajú zlosť. Chcú sa vyhnúť zodpovednosti a túto zodpovednosť prenášajú na nevinných.

3. fáza: je fázou popierania – to nemôže byť pravda!

4. fáza: nasleduje vyjednávanie - v tejto fáze sa čažko chorý snaží vyjednávať sám so sebou, s Bohom, s ošetrojuúcim personálom so svojimi príbuznými. Je to fáza, v ktorej sa čažko chorý človek rozhoduje s priatím skutočnosti, ale ešte stále popiera, že zomiera.

5. fáza: depresie - ked' si čažko chorý plne uvedomí, že jeho choroba je smrteľná.

6. fáza: - vyrovnanie a zmierenie, chorý príjme fakt, že umiera.

Uvedené skutočnosti, som počas lekárskej praxe zažil a treba si uvedomiť, že smrť je prirodzenou súčasťou života, patrí k životu a zvlášť u čažko chorého človeka. Je preňho vykúpením. Treba mať na zreteli, že nie každý, kto navštívi lekára,

môže byť vyliečený. „Lekár lieči, Boh uzdravuje.“

Preto k čažko chorému, nevyliečiteľnému človeku a k jeho príbuzným pristupujeme citlivou, neurážajme sa, odpúšťajme a budme tichými spoločníkmi v ich trápení, treba dať priestor na prežívanie ich pocitov.

O tajomstve života a smrti sa nedá všetko napísat'.

Načrtol som len zopár myšlienok na zamyslenie. Počas nášho krátkeho života preto majme k nemu veľkú úctu. Rovnako ako k človeku, ako k neopakovateľnej jedinečnej ľudskej bytosti. Rešpektujme ľudskú dôstojnosť, nedovoľme, aby človek v posledných chvíľach života ostal osamotený. Tiež je podľa mňa nesprávne násilu držať chorého pri živote, ked' sa už sám rozhodol, že chce odísť, ak sa sám smrteľne chorý človek rozlúčil zo životom, ak si usporiadal svoje veci a je zmierený a pokojne čaká na koniec svojho života.

MUDr. Miroslav Kurek

ŠESŤ DESIATOK ROKOV OD OSLOBODENIA NAŠEJ OBCE

Hoci sa SNP oficiálne začalo až 29. augusta 1944, občania Strelník žili v znamení SNP už takmer dva týždne predtým. Dodávali pre sovietskych a slovenských parašutistov, ktorí pristávali v Nízkych Tatrách, potraviny, vynášali zbrane z Hiadla na Prašivú a mnoho mužov obce sa ešte pred vyhlásením SNP prihlásilo do radov partizánskych jednotiek.

V SNP so zbraňou v ruke bojovali 134 povstaleckých vojakov a 43 partizánov zo Strelník. Traja z nich ako partizáni obetovali aj svoje mladé životy. Boli to: Ondrej Hronec, Pavol Chriašteľ a Pavol Štubniak. Koncom októbra 1944 pri obsadzovaní obce fašistickými okupantmi zhynuli ďalší traja občania Strelník: 11-ročný Janko Chriašteľ, Juraj Majer a Ondrej Potančok.

Počas prechodu povstalcov do hôr sa do blízkeho horského masívu Vepor a Hrb presunul 3. partizánsky pluk Stalinovej brigády, veliteľom ktorého bol Kaličenko. Štáb pluku bol umiestnený v chate na Hrbe. Jeho 4. oddiel tvorili prevažne dobrovoľníci zo Strelník a Povrazníka; veliteľom bol rodák zo Strelník Ján Štubniak. S partizánmi 3. pluku spolupracovali aj civilní obyvatelia obce, ktorí dodávali partizánom najmä potraviny a dôležité správy o nepriateľovi.

Partizáni z Hrba takmer denne prichádzali do obce po potraviny. Často sa stávalo, že na dolnom konci obce hliadkovali fašistickí vojaci a na hornom konci partizáni preberali potraviny od občanov.

Fašisti sa občanom za spoluprácu s partizánmi kruto pomstili.

(pokračovanie na str.7)

(pokračovanie zo str.5) Dňa 8. januára 1945 vo včasných ranných hodinách vnikla do obce fašistická hliadka, ktorá v prvých domoch na hornom konci urobila domovú prehliadku. Pri nej fašisti zaistili Jána Ďurčíka, Juraja Ďurčíka, Ondreja Ďurčíka, ako aj skrývajúceho sa povstaleckého vojaka, čatára Štirbu z Bratislavы. Všetkých štyroch usvedčili z partizánskej činnosti a ešte v ten istý deň ich obesili v Lubietovej na gaštanoch v obecnom parku.

Dňa 27. januára 1945 fašisti zasa zastrelili Ondreja Potančoka a 13. februára 1945 odvliekli do Nemecka 139 mužov,

odkiaľ sa viac nevrátili Juraj Čieff a Juraj Majer.

Počas frontových bojov zahynuli ďalší občania zo Strelníka, a to: Martin Majer, Ondrej Majer, Mária Majerová, Rozália Ondrejková so svojou vnučkou Máriou Ondrejkovou a Ján Štubniak. Následkom zranenia granátmi a mínami zahynuli: Ján Čieff s bratom Jozefom, Anna Chriašteľová a Ondrej Potančok. Obete amfifašizmu sa stali aj Zuzana Debnárová a Ján Hronec.

Dňa 21. marca 1945 sa občania Strelník dožili dlhočakávanej slobody.

(z knihy „Padli, aby sme my žili“)

O FUTBALE TROCHU INAK

Veselé i vážne postrehy z blízkeho okolia futbalového trávnika

V menších dedinách, ako je aj tá naša, patri medzi hlavné spoločenské udalosti okrem poslaneckého plesu, priležitosných svatieb a nedel'ých bohoslužieb, aj futbalový zápas. I naši futbalisti majú verných fanúšikov, ktorí nevynechajú ani jeden ich zápas. Najmä, ak hrajú doma.

Na chut' nedel'ých futbalových popoludní za Hyblikom som v poslednom čase prišiel aj ja. Nemôžem sa zdaleka zaradiť medzi znalcov pomerov na zelenom trávniku a často sa vypytujem na to, prečo rozhodca zase píska a prerušuje hru. Potom mi to niekto vysvetlí a ja pozorne sledujem hru ďalej.

Ale sledujem aj niečo iné. Napríklad zoskupovanie sa ľudí, približne rovnaké počas každého zápasu. Mládežníci sa pravidelne usadajú na tribúne (dôverne tie miesta poznajú, žeby preto, že tam chodia potajomky po večeroch fajčiť????). Pod nimi sedí futbalový „ansábel“, ktorí vysoko pozorne a s vypätím všetkých nervov prezíva každú chvíľku zápasu. Pochopiteľne. Vedľa na lavičkách posedávajú páni v najlepších rokoch, ktorí sa futbalu najlepšie rozumejú. Aspoň podľa častých výkrikov a odporúčaní, ktoré adresujú našim futbalistom... A ešte som zabudol na jedno miesto – najdôležitejšie. Hlúčiky, ktoré postávajú a posedávajú v blízkosti „šenku“. Odtiaľ sledujem zápas najčastejšie aj ja. Možno si poviete, že to robím kvôli pivu. Priprúštam - možno. No nie je to celkom pravda. Je odtiaľ najlepší výhľad na všetky skupinky, ktoré som tu popísal. Musím kriticky priznať, že počas jedného z ostatných zápasov som viac sledoval to, čo sa deje mimo ihriska. A to nielen preto, že sa našim akosi nedarilo a hra priliš neočarila azda ani ich samotných, nito ešte divákov. Slovom – pozoroval som čo sa dialo v pozadí futbalového zápasu, teda medzi divákmi.

Najviac mojej pozornosti si zaslúžili najmenšie futbalové nádeje, chlapci, ktoré ešte len nedávno opustili kočík, a už šikovne prepletali nohami, na ktorých im poskakovala futbalová lopta. Svojej zábavke sa venovali na asfaltovej ploche pri vstupe na štadión. Nikomu neprekážalo, že na nedalekom trávniku sa hral skoro na život a na smrť majstrovský zápas dospelákov. A tak sa zákonite muselo z času na čas stať, že pomedzi ani nie polmetrové futbalové nádeje prehrmela obrovskom rýchlosťou tvrdá futbalová lopta. A mne prehrmela hlavou myšlienka, čo by sa stalo, keby tá rútiaca sa kožená guľa trafila niektoré z detí. Radosť z hry by v tom lepšom prípade vystriedala detský pláč. O ďalších následkoch a scenároch som radšej ani nerozmýšľal. A nebola som jediný. Rovnako o tom nerozmýšľali rodičia, pohrúžení do družných debát, ktorí svoje ratolesti nechali napospas bezpečnej hre v nebezpečnom prostredí v nevhodnom čase.

Polčasová prestávka, či chvíľe po zápase, by boli na futbalové šantenie detí, určite vhodnejšou priležitosťou... Však, mamičky a ockovia?

M. Debnár

MARHUĽOVÉ – LIKÉROVÉ REZY

Čo potrebujeme: 4 vajcia, štipka soli, 100g cukru, 1 vanilka, 100g polohrubej múky, 25g škrobovej múčky, 1 prášok do pečiva

Postup cesto:

Vyšľaháme bielky so štipkou soli, pridáme cukor i vanilkú. Postupne pridávame žltky, múku, škrob. múčku, 1 prášok do pečiva. Cesto natrieme na vymastený posypaný plech.

Postup plnka:

Dáme odkvapkať 2 marhuľové kompoty. 3 pudingové prášky rozmiešame s 125g cukru a 0,5 mlieka. Liter mlieka uvaríme za stáleho niešania pridávame puding. Necháme ochladnúť. Na upečené cesto uložíme marhule. Do pudingu zamiešame smotanu na varenie natrieme na marhule necháme 1 hod. postáť v chlade. Vyšľaháme 2 šľahačky so stužovačom a vanilkou a pridáme 100 ml vaječného likéru. Natrieme na koláč ozdobíme strúhanou čokoládou.

Rady našej babičky

KVASENÁ KAPUSTA pôsobí najlepšie keď sa konzumuje surová. Čisti žalúdok, črevá, posilňuje nervy a podporuje tvorbu krvi.

Ked' chcete odstrániť ZLÝ VZDUCH

V MIESTNOSTI zapálte v popolníku bobkový list.

POTUCHNUTÝ VZDUCH V SKRINI zmizne od zrniek kávy, alebo keď do skrine položíte pomaranč s napichanými klinčekmi.

VODNÝ KAMEŇ NA POHÁROCH sa dá ľahko odstrániť octom.

OŠKVARKOVÁ NÁTIERKA

25 dkg oškvárik, 3 uvarené vajíčka, 3 kyslé uhorky, 3 uvarené zemiaky, 2 cibule. Všetko pomelieme, pridáme 3 polievkové lyžice tatárskej omáčky, 2 polievkové lyžice horčice, 1 káv. lyžička vegety, soľ, čierne korenie.

SEPAROVANÝ ZBER DRUHOTNÝCH SUROVÍN

Biele vrece (SKLO) – zbiera sa čisté sklo (fľaše, poháre, tabuľové sklo čisté)

Do skla nepatrí: zrkadlá, porcelán, televízne obrazovky, znečistené sklo, fľaše z oleja, autosklo.

Červené vrece (PAPIER) – zbierajú sa noviny, časopisy, reklamné tlačoviny, obalový papier neznečistený, lepenka, kartón.

Do zberu nepatrí: indigo, papier s lepenými fóliami ALU, papier znečistený masnotami, kriedový papier.

Modré vrece (PLASTY) – zbierajú sa plastové fľaše PET, biele aj farebné nádoby, nádoby PP, neznečistené, napr. minerálnymi usadeninami.

Do zberu nepatrí: znečistené plasty, fľaše plastové z oleja, téglíky.

V prípade potreby je možné oddelene separované zložky umiestniť aj do iných plastových vriec. Zber druhotných surovín z vyložených vriec sa aj v našej obci uskutočňuje raz mesačne. Deň zberu vyhlásí obecný rozhlas.

Celý zberový kalendár v tomto roku vám prinášajú aj Obecné zvesti:

10. mája, 14. júna, 12. júla, 9. augusta, 13. septembra, 11. októbra, 8. novembra, 6. decembra.

OBECNÉ ZVESTI. Noviny obyvateľov, priateľov a návštěvníkov Strelník. Štvrtorocne vydáva Obecný úrad v Strelníkoch.
Adresa redakcie: OÚ Strelníky, PSČ: 976 55, tel.: 048/4295331. Vedie redakčná rada (zodpovedný redaktor Miroslav Debnár).
Príspevky sú krátené. Vyjadrujú názor autora. Dátum vydania: 2.5.2005. ročník III. Číslo: prvé. Zadarmo rozširuje Obecný úrad.